

INSTITUT ZA BEZBEDNOST I STANDARDE NA RADU

HorGas - Consult

d.o.o. Horgoš.Banove Bašte 55, mob/tel:+381(062)449161.024/874-998

PARK PRIRODE "KAMARAŠ" HORGOS

НАЦИОНАЛНИ ПАРК "КАМАРАШ" ГОРГОШ			
ПРИМЉЕНО PRIMLJENO: ATVEVE.		21 JAN 2022	
ORG. JEDIN. ORG. JEDIN. SZER. EGYSEG	SPOJ BROJ IKTATOSZAM	PRILOG PRILOG MELEKLET	VEJEDNOST VEJEDNOST ERTEK
02. 501-16 -			

IZVJEŠTAJ O REALIZACIJI PLANA UPRAVLJANJA PARKOM PRIRODE "KAMARAŠ" HORGOS ZA 2021 GODINU

HORGOS, JANUAR 2022.GODINE

Uvod

Park prirode «Kamaraš» stavljen je pod zaštitu Odlukom Skupštine opštine Kanjiža kao prirodno dobro III kategorije. Odluka je objavljena u *Službenom listu opštine Kanjiža br.4 od 18. maja 2005. godine*.

Za Staratelja/Upravljača Parka prirode «Kamaraš» Odlukom o zaštiti proglašeno je Udruženje građana za zaštitu životne sredine i poznavanje zavičaja «Iringo» iz Horgoša. Novom Odlukom Skupštine opštine, broj 02-216/2017-17B od 28.06.2017, za Upravljača je određen **Institut za bezbednost i standarde na radu „HorGas-Consult“ D.o.o. iz Horgoša, Banove Bašte 55** (ovlašćeno lice Ljubomir Knežević) u daljem tekstu Upravljač.

U procesu određivanja novog upravljača Opština Kanjiža je zatražila uslove zaštite prirode i novi plan za dalje aktivnosti u PP „Kamaraš“. U skladu sa zakonom Pokrajinski zavod za zaštitu prirode izdao je *Rešenje br.03-869/2 od 24.05.2017* sa uslovima zaštite prirode koji usmeravaju dalje aktivnosti, u daljem tekstu Rešenje.

Kako je prethodni Plan upravljanja istekao (Program razvoja i zaštite prirode Parka prirode „Kamaraš“ za period 2006 do 2010) potrebno je sačiniti novi Plan.

U skladu sa Zakonom o zaštiti prirode, član 52 i 53, u daljem tekstu Zakon, kao i Odlukom o zaštiti (Odluka Skupštine opštine Kanjiža, br.501-8/2005, Sl. List SO Kanjiža 4/2005), u daljem tekstu Odluka, Upravljač sačinjava Plan upravljanja za period od 10 godina, rukovodeći se uslovima zaštite prirode određeni Rešenjem.

Planom upravljanja određuje se način sprovođenja zaštite, korišćenja i upravljanja zaštićenim područjem, smernice i prioriteti za zaštitu i očuvanje prirodnih vrednosti zaštićenog područja, kao i razvojne smernice, uz uvažavanje potreba lokalnog stanovništva.

Na plan upravljanja zaštićenim područjem koje je proglašeno aktom nadležnog organa autonomne pokrajine, odnosno nadležnog organa jedinice lokalne samouprave saglasnost daje organ nadležan za poslove zaštite životne sredine autonomne pokrajine, odnosno jedinice lokalne samouprave po prethodno pribavljenom mišljenju zavoda.

Kao okvir za aktivnosti upravljača i lokalne samouprave na zaštićenom području, donet je Plan upravljanja PP „Kamaraš“ za period 2018-2027, u daljem tekstu Plan upravljanja.

1) Prikaz glavnih prirodnih i stvorenih vrednosti, kao i prirodnih resursa

Prirodno dobro Kamaraš, pored naselja Horgoš, uz granicu sa Mađarskom, obuhvata kompleks vlažnih staništa na tromedi Subotiško-Horgoške peščare, lesne terase i aluvijalne ravni Tise. To je ekološka celina u kojoj su na malom prostoru skoncentrisani elementi peščare, lesne terase i aluvijalne ravni sa karakterističnim tipovima stepskih, slatinskih i močvarnih staništa. Područje Kamaraša je refugijum prirodnih retkosti i čini prirodni ekološki koridor između drugih vrednih prirodnih površina u okruženju. Park Kamaraš, kao tradicionalno izletišta, sastavni je deo kulturnog nasleđa naselja Horgoš. Svojsvo ekološkog koridora regionalnog ranga predstavlja primarnu ekološku funkciju područja. Kontinuirana mreža vlažnih staništa povezuje tresetne livade i slatine zaštićenih područja u Mađarskoj i istočni slatinski deo kompleksa Specijalnog rezervata prirode «Selevenjske pustare» koji čine prostore budućeg zajedničkog prekograničnog dobra «Körös-ér». Regionalni značaj područja time dobija svoju međunarodnu vrednost naročito po tipovima staništa koje ga čine. U skladu sa time **primarni cilj zaštite je:**

1. očuvanje vlažnih staništa kao refugijuma zaštićenih i strogo zaštićenih vrsta
2. očuvanje ekološkog koridora od međunarodnog značaja.

2) Ocenu stanja životne sredine zaštićenog područja

Period od stavljanja pod zaštitu 2005. godine do danas protekao je bez većih aktivnosti na zaštićenom području. Mere zaštite su bile ograničene na delimično obeležavanje, privremeno čuvanje i sakupljanje otpada, kao i na akciju čišćenja parka od invazivnih vrsta. Takođe posle izrade Srednjeročnog plana zaštite i razvoja PP „Kamaraš“ 2006-2010 koji je predvideo potrebne aktivnosti i mere zaštite, donet je Plan upravljanja PP „Kamaraš“ za period 2018-2027.

Ciljevi zaštite su ostvarivani kao i sprečavanje negativnih uticaja.

3) Pregled konkretnih aktivnosti, delatnosti i procesa koji predstavljaju faktor ugrožavanja zaštićenog područja

Ekološke karakteristike područja ugrožavaju:

- uticaji melioracija kroz odvodnjavanje i raslanjivanje
- fragmentacija i izolacija staništa naročito stepskih i tresetnih usled neadekvatnog korišćenja
- uticaji koridora autoputa presecanjem prostora zaštićenog područja
- uticaj pružnog koridora presecanjem prostora zaštićenog područja

Zagađenje zaštićenog područja odvija se kroz:

- difuznog zagađenja kroz priliv hranljivih i drugih hemiskih materija iz poljoprivrednog zemljišta u okruženju
- uticaji otpadnih voda naročito na Kudeljnom jezeru
- uticaj autoputa sa zagađenjem vazduha i bukom
- kolotražni tragovi nastali od strane istraživačke grupe u okviru Gasproma. Revitalizacija štete nije urađena, nije ni zatraženo i prema nikome niko nije uputio otštetni zahtev. Ta lokacija je nekada bila sportskih aerodrom i sada se ta potencijalna funkcija ugasila i za tu svrhu je nemože upotrebiti

Prirodne vrednosti PP „Kamaraš“ kao ekološkog koridora ugrožene su izgradnjom novog graničnog prelaza i intenzivnošću njegovog korišćenja i uticajem na zagađenje vazduha, vode i zemljišta.

4) Dugoročni ciljeve zaštite, očuvanja i unapređenja i održivog razvoja

Pored primarnog cilja zaštite: očuvanje vlažnih staništa kao refugijuma prirodnih retkosti i vrsta i očuvanja ekološkog koridora od međunarodnog značaja, ciljevi zaštite uz mogući održivi razvoj su definisani Odlukom, u članu 5 pod 2.

U Planu uzete su u obzir neophodne aktivnosti na ustanovljavanju novog Upravljača i prioriteta u skladu sa Rešenjem, obrazloženi u tački 6.

U Planu za destogodišnji period su razrađene aktivnosti po svim ciljevima zaštite.

5) Analizu i ocenu uslova za ostvarivanje tih ciljeva

Upravljač trenutno kao izvor finansiranja aktivnosti na zaštiti prirode ima samo sredstva budžeta Opštine Kanjiža.

Sredstva iz Republičkog budžeta namenjena su zaštićenim područjima I kategorije dok je PP „Kamaraš“ III kategorije.

Sredstva iz Pokrajinskog Sekretarijata za urbanizam i zaštitu životne sredine namenjena su zaštićenim područjima II kategorije ili projektima zaštite vrsta i staništa, koji tek treba da se izrade u narednom planskom periodu.

Sredstva državnog Fonda za zaštitu životne sredine nisu na raspolaganju jer je Fond u fazi osnivanja.

Sredstva koja bi se dobijala iz naknada korišćenja prostora PP „Kamaraš“ tek treba realizovati nakon izrade Pravilnika o naknadama za korišćenje zaštićenog područja (član 70 Zakona)(zasad nema naknada za zaštićeno područje).

Sredstva od prihoda za obavljanje delatnosti biće na raspolaganju tek nakon realizacije projekata uređivanja i rekultivacije delova zaštićenog područja u kojima se mogu obavljati posete, rekreacija i turizam (III stepen zaštite).

Neke praktične aktivnosti na terenu mogu se obaviti volonterskim akcijama.

Plan upravljanja obuhvatao je dvojake zadatke. Jedni su nastavak obezbeđivanja statusa zaštite, a drugi predstavljaju pripremu za zadatke novog dopunjenog akta zaštite – zaštitna zona i projekata revitalizacije i uređenja Kudelnog jezera i delova šume Kamaraš. Sve ove aktivnosti treba da obezbede unapređenje ekosistema i biodiverziteta i usklade potrebe razvoja sa očuvanjem prirodnih resursa. Ovaj plan je obuhvatio planirane aktivnosti ne samo Upravljača nego i svih subjekata i korisnika područja sa ciljem očuvanja prirodnih vrednosti.

Aktivnosti u 2021 mogu se svesti pod ove četiri tačke:

1.	Organizovanje, opremanje, kadrovsko osposobljavanje upravljača
2.	Obezbeđivanje finansijskih sredstava iz planiranih izvora za upravljača i druge subjekte
3.	Donošenje planske i druge dokumentacije
4.	Saradnja svih nadležnih i zainteresovanih subjekata

6) Prioritetne aktivnosti i mere na zaštiti, održavanju, praćenju stanja i unapređenju prirodnih i stvorenih vrednosti

U periodu do kraja 2021 godini prioritet je bio:

-Ustanovljavanje čuvarske službe (upoznavanje sa terenom)

-Utvrdjivanje spoljne granice zaštićenog područja (postojeće međe katastarskih parcela) na terenu

- Obeležavanje granica propisanim tablama je realizovano.
- Promena kulture poljoprivrednog zemljišta na prostoru postojećeg trstika (promeniti kulturu njive u kulturu močvare)(Nije dovršen zbog spoljnim faktora-Ministarstvo) (Inspektor poljoprivrede bio i sačinio zapisnik)
- Izrada godišnjeg programa upravljanja Parkom prirode „Kamaraš“ za 2022. Godinu (predat)
- Vršeno je čišćenje prostora za odmor posetilaca u blizini bunara u šumi Kamaraš.
- Čišćenje šume Kamaraš od invazivnih vrsta. (odrađeno je oko Sigeta u delu šume koji ne pripada šumama Vojvodine na padinama ka jezeru i ako je dobijena dozvola zbog straha od nekontrolisane seče nije se radilo na seči i čišćenju rastinja unutar same šume zbog krađe te se taj posao mora dobro organizovati uz stalni nadzor i uz dozvolu ljudi iz vojvodina šuma)
- Vršeno je čišćenje šume od posledica nevremena.
- Vršeno je čišćenje šume oko bunara u Kamaraškoj šumi od otpada koji su ostavljali migranti koji su se tu odmarali i kampovali.

7) Prioritetne zadatke naučnoistraživačkog i obrazovnog rada

Do kraja 2021. godine nije bilo posebnih aktivnosti. U Planu upravljanja razradili smo se aktivnosti u ovom delokrugu.

8) Planirane aktivnosti na održivom korišćenju prirodnih vrednosti, razvoju i uređenju prostora

Jedina aktivnost koja je ujedno i mera zaštite prirode a za koju nije potreban projekat, pa ju je moguće bilo započeti je čišćenje šume Kamaraš od invazivnih vrsta. U skladu sa Rešenjem Upravljač za ovu aktivnost je zatražio *uslove zaštite prirode*. Nakon dobijenih uslova krajem godine se moglo odpočeti sa čišćenjem, uklanjanjem koprivića, kiselog drveta i drugih invazivnih vrsta, najpre na pristupnom pravcu iz ulice Kamaraš. Dobili smo saglasnost na Pravilnik o unutrašnjem redu i čuvarskoj službi Parka Prirode Kamaraš.

9) Prostornu identifikaciju planskih namena i režima korišćenja zemljišta

Nakon što je Opštini Kanjiža u skladu sa mišljenjem Pokrajinskog Zavoda za zaštitu prirode Broj: 03-2418/2 od 23.11.2020.god. dostavljen Pravilnik o postavljanju tabli za informisanje o unutrašnjem redu i čuvarskoj službi sa *Pravilnikom o obeležavanju zaštićenih područja*. U toku 2021 godine su postavljena na ulazu u park prirode.

10) Aktivnosti na promociji vrednosti zaštićenog područja;

Do kraja 2021. godine bilo je posebnih aktivnosti. Javni uvid u predlog Plana upravljanja je ujedno doživeo i svoju javnu raspravu, kao i promovisanje vrednosti Parka prirode „Kamaraš“. Sve je veći broj poseta ne samo meštana već i turista na proputovanju, a organizovana su i pešačke ture u parku prirode. Snimljeni su materijalu o parku prirode Kamaraš koji se emituju i na youtube-u.

11) Studijska (istraživačka), programska, planska i projektna dokumentacija potrebna za sprovođenje ciljeva i aktivnosti;

Radi uređivanja uslova korišćenja područja i uređivanja odnosa sa sadašnjim i budućim korisnicima u skladu sa postavljenim zakonskim rešenjima u prelaznom periodu praćena su poštovanja Odluka i Rešenja.

Upravljač je, u saradnji sa lokalnom samoupravom i korisnicima prostora Parka prirode „Kamaraš“, sačinio Plan upravljanja za period 2018-2027 koji je nakon procedure Javnog uvida usaglašen sa predlozima i mišljenjima kao i Uslovima zaštite prirode datim od strane Pokrajinskog Zavoda za zaštitu prirode. Na ovaj *Predlog* Plana upravljanja za period 2018-2027 Parkom prirode „Kamaraš“ Opštinsko veće opštine Kanjiža dalo je saglasnost.

U istoj proceduri izrađen je i *Godišnji program* upravljanja Parkom prirode „Kamaraš“ za 2022. god.

Izrad *Pravilnika o naknadama za korišćenje prirodnog dobra* i priprema projekata i drugih posebnih programa i planova biće određena aktivnostima u Planu i Godišnjem programu upravljanja Parkom prirode „Kamaraš“ za 2021. Godinu.

Došlo je i do promene vlasništva na zemljištu oko Kudelnog jezera koje je putem restitucije došlo u privatno vlasništvo.

12) Oblici saradnje i partnerstva sa lokalnim stanovništvom i drugim vlasnicima i korisnicima nepokretnosti

Od velike je važnosti da lokalno stanovništvo prepozna svoj interes u čuvanju prirodnih vrednosti i očuvanju „lepih predela“ kao deo mogućnosti svog razvoja u okruženju zaštićenog područja (eko turizam, brendiranje proizvoda tradicionalne i organske proizvodnje)

Imajući u vidu površinu zaštitne zone i brojne korisnike na ovom području, Upravljač je težište rada morao stalno bazirati na kontaktu i saradnji. Prvo tokom planiranja aktivnosti pojedinih korisnika, radi pravovremenog usklađivanja sa propisanim režimima, a zatim i tokom realizacije aktivnosti.

Tako se došlo i do ideje o postavljanju vreće za sakupljanje smeća posetilaca, turista i migranti koji smeće razbacuju po parku, naročito oko bunara.

13) Efikasno i održivo upravljanje

U skladu sa ciljem, nismo bili u mogućnosti da pratimo pozive i rokove za projekte koje finansira Evropska unija kao i drugi donatori. Da zbog toga što se mora izvršiti promena namene zemljišta (kod jezera oranice u stvarno stanje močvara i trstik a kod šume u park) stalno smo u kontaktu sa Zavodom za zaštitu Prirode u Novom Sadu.

Došli smo do podataka da u Vodama Vojvodine to i daje jeste trstik i močvara dok u katastru to je oranica.

Bili smo u poseti i na razgovorima sa predstavnikom opštine (V.Z.) u prostorijama Vode Vojvodine u Senti.

14) Uspostavljanje putne i druge infrastrukture koja omogućava lokalnom stanovništvu i turistima kvalitetniju komunikaciju kroz Park

Uspostavljanje kvalitetne i potpune putne i druge infrastrukture je neophodan uslov za razvoj svakog područja. Prostor Parka je delom pokriven mrežom puteva koji su po kategoriji lokalni. Potrebno je izvršiti delimičnu rekonstrukciju puteva.

U cilju unapređenja bezbednosti i sigurnosti u Parku je izvršeno čišćenje lokalnih puteva u Parku koji su obrasli vegetacijom. Zbog prisutnosti vegetacije u putnim pojasevima koji ugrožavaju bezbednost saobraćaja neophodno je konstantno uređivanje i raskresavanje okoline puta.

Do šume Kamaraš posut je put tucanikom.

Putevi su raskršćeni od posledica nevremena u toku 2021. Godine.

Postoji deo puta na ulazu u šumu Kamarš koji još nije zaštićeno područje a koje nije posuto tucanikom, a predstavlja problem posle kiša i snega, jer se tu zadržava voda i stvara blato. Trebalo bi ovaj deo puta od oko 40 metara posuti tucanikom.

Dobili smo obećanje ali vozila nisu mogla da uđu usled bujnog rastinja iznad puta.

Nerealizovane aktivnosti

Nije sprovedena promena kulture poljoprivrednog zemljišta na prostoru postojećeg trstika (promeniti kulture njive u kulturu močvare, nije dovršen zbog spoljnih faktora-Ministarstvo). (Privatizacija usled restitucije)

Posete zaštićenom području

Tokom 2021.godine Park prirode "Kamaraš" obilazili su najčešće građani opštine Kanjiža i turisti u proputovanju u sve većem broju a cilj je da se to proširi u 2022.godini.

Televizijska ekipa RTS-a izvršila je posetu parku prirode Kamaraš I tom prilikom izvršila je snimanje I prezentovanje javnosti.

Bilo je snimanja i od raznih turista koji su obišli zaštićeno područje.

Finansijski izveštaj :

IZVEŠTAJ O REALIZACIJI DO 31.12.2021.			
Izdavalac računa	Opis	Datum isplata	Iznos
NIS, Novi Sad	Troškovi goriva	08.01.2021	6.591,93
NIS, Novi Sad	Troškovi goriva	08.02.2021	6.726,07
NIS, Novi Sad	Troškovi goriva	11.03.2021	6.956,64
NIS, Novi Sad	Troškovi goriva	09.04.2021	7.077,39
NIS, Novi Sad	Troškovi goriva	05.05.2021	7.185,53
NIS, Novi Sad	Troškovi goriva	07.06.2021	7.527,84
NIS, Novi Sad	Troškovi goriva	07.07.2021	7.662,38
NIS, Novi Sad	Troškovi goriva	08.08.2021	7.766,99
NIS, Novi Sad	Troškovi goriva	19.09.2021	9.960,09
OMV, Novi Beograd	Troškovi goriva	30.09.2021	9.878,80
NIS, Novi Sad	Troškovi goriva	25.10.2021	9.844,01
NIS, Novi Sad	Troškovi goriva	17.11.2021	10.742,13

NIS, Novi Sad	Troškovi goriva	08.12.2021	11.189,91
Ukupno gorivo			109.109,71
Zoran Knežević	Troškove čuvarske službe za mesec januar	31.01.2021	24.200
Zoran Knežević	Troškove čuvarske službe za mesec februar	29.02.2021	24.200
Zoran Knežević	Troškove čuvarske službe za mesec mart	31.03.2021	24.200
Zoran Knežević	Troškove čuvarske službe za mesec april	30.04.2021	24.200
Zoran Knežević	Troškove čuvarske službe za mesec maj	31.05.2021	24.200
Zoran Knežević	Troškove čuvarske službe za mesec jun	30.06.2021	24.200
Zoran Knežević	Troškove čuvarske službe za mesec jul	31.07.2021	24.200
Zoran Knežević	Troškove čuvarske službe za mesec avgust	31.08.2021	24.200
Zoran Knežević	Troškove čuvarske službe za mesec septembar	30.09.2021	24.200
Zoran Knežević	Troškove čuvarske službe za mesec oktobar	31.10.2021	24.200
Zoran Knežević	Troškove čuvarske službe za mesec novembar	30.11.2021	24.200
Zoran Knežević	Troškove čuvarske službe za mesec decembar	31.12.2021	24.200
Ukupno Plata čuvara			290.400
Ljubomir Knežević	Troškove upravljača za mesec januar	31.01.2021	44.000
Ljubomir Knežević	Troškove upravljača za mesec februar	29.02.2021	44.000
Ljubomir Knežević	Troškove upravljača za mesec mart	31.03.2021	44.000

Ljubomir Knežević	Troškove upravljača za mesec april	30.04.2021	44.000
Ljubomir Knežević	Troškove upravljača za mesec maj	31.05.2021	44.000
Ljubomir Knežević	Troškove upravljača za mesec jun	30.06.2021	44.000
Ljubomir Knežević	Troškove upravljača za mesec jul	31.07.2021	44.000
Ljubomir Knežević	Troškove upravljača za mesec avgust	31.08.2021	44.000
Ljubomir Knežević	Troškove upravljača za mesec septembar	30.09.2021	44.000
Ljubomir Knežević	Troškove upravljača za mesec oktobar	31.10.2021	44.000
Ljubomir Knežević	Troškove upravljača za mesec novembar	30.11.2021	44.000
Ljubomir Knežević	Troškove upravljača za mesec decembar	31.12.2021	44.000
Ukupno plata upravljača			528.000
DOO AGRO METAL ALATI KANJIŽA	Troškovi radno odelo, za čuvarske službe	20.12.2021.	43.080,00
Ukupno radno odelo, za čuvarske službe			43.080,00
SZR "KOLAR" PR Zoltan Apro, Kanjiža	Izrada informativnih table kod bunara PP Kamaraš Horgoš	27.12.2021.	29.000
Ukupno za izradu informativne table			29.000

IZNOS DOTACIJE ZA 2021 GOD.			920.199,80
UKUPAN IZNOS SVIH RAČUNA ZA 2021 GOD			999.589,71
RAZLIKA IZMEĐU PRISPELIH DOTACIJA I TROŠKOVA			79.389,91

Zaključak

Od početka rada Doo Horgas-Consult je funkcionisala u skladu sa ovlaštenjima koja su proizašla iz Zakona o zaštiti prirode i Odluke o proglašenju Parka Prirode. Sve poslove i procedure koje je Doo Horgas-Consult radio sprovedene su u skladu sa zakonskim propisima.

Na dan 31.12.2021.godine Doo Horgas-Consult je izmirio sve troškove koji proističu iz zakonskih obaveza: plaćanja poreza, doprinosa za sve zaposlene radnike kao i radnike koji su radili po ugovoru o privremenim povremenim poslovima. Sva dugovanja prema poslovnim partnerima su izmirena.

U skladu sa prirodnim vrednostima koje su definisane zaštitom za Park prirode "Kamaraš" nije zabilježeno ni jedno odstupanje pa se prema tome može konstatovati da su vrednosti ostale nepromenjene i u dobrom stanju

Direktor

Ljubomir Knežević

»HORGAS-CONSULT«
d.o.o.
HORGOS

